

Herrn
BARTHA Gyula
Rum-lager, Tirol

EVANGELISCH-UNGARISCHES PFARRAMT A. u. H. B.

Drucksache

34.427

Jöjjetek

Republik Österreich
15g

Az Ausztriai Magyar Protestáns Lelkigondozó Szolgálat tizennegyedik üzenete

ISTÉN ÉS HAZA

Nem egyszer ért bennünket a vád, nyugaton is, hogy a magyarok minden ténykedéséből tulságos nemzeti önérzet, nemzeti elfogultság csap elő. Szeretnénk megnyugtani a világ minden táját, azon túl, hogy gyermekeinket valóban magyar nyelven akarjuk imádkozni tanítani, bármely pontján élünk is a földkerekségnek, s hogy nemes, patinás és az idegen felé föltétlenül szelid hagyományainkat családjaink és kicsiny közösségeink életének izesítésére színesítésére kívánjuk átmenteni, — ezen túl nincs sem bennünk, sem az otthoni magyar tömegekben semmiféle nacionalista forrófejűség. Az igazság az, hogy az otthonmaradt milliók és az idekint lévő tíz-és százazrek annyira megtörték a szenvedésekben, hogy minden fajtajukbeli büszkeség gondolata nélkül, egyedül már csak az irgalmas Istenhez fordulnak szabadításért. S hogy ez így legyen, ezért dolgozunk mi is, szolgálatunkkal és kis lapunkkal, s hogy munkánk nem hiábavaló, bizonyíthatják árfusági összejeveleink bizonyágtételei, valamint a nyomorban élő, foglalkozásukból kivetett családapák bibliaórai vallomásai. Kínálkozó a gondolat, hogy az emigrációs magyarságot felületes bírálóink politikai irányzatokkal gyanúsítsák, s az otthoni magyarsághoz való viszonyát kritizálják. Felelni kívánjuk erre, hogy semmiféle politikum nem választhat el, sőt még csak nem is foglalkoztat bennünket az otthoni magyar tömegek felé irányuló érzéseinkben, még pedig éppen azért, mert az otthoni megszenvedett és Istenhez forduló milliók, túl a politikai csoport hangorkánján, mélyen hallgatnak és imádkoznak. Természetesen él bennünk, és eb-

Hová rohannak a vészes felkészülődések, korszakunk iszonyu erői?

A növekvő nacionalizmus és a világot a legkülönbözőbb gazdasági, politikai és szellemi megoldási kísérletekre való szétszaktottság napjaiban kezdett dolgozni a Világegyháztanács, s hogy még mindig fennáll, ez bizonyíték arra: a nemzeti kötöttségeken felül *igazi egységet* hozott...

A Világegyháztanácsnak meg kell lennie a bátorságának, hogy a krisztusi alapigazságokat, bárhol és bármely szükségesnek mutató helyzetben, minden eddiginél elszántabban *megbizonyítsa* és *alkalmazza*...

A modern korszakunkat jellem-

ző iszonyu erőket a *helyes vágányra* kell kényszerítenünk. Látunk kellett, hogy a keresztyénséget miként szorították le a nevelés és a szociális munka területéről. A világi hatóságokkal szemben, amelyek ezt a területet átvették, nem adjuk fel azt a követelést, hogy e munkákban a keresztyénség szellemének kell érvényesülnie. Ha az egyház e tekintetben tétlen marad, akkor *elárulja* az emberi lélekre való igényét - hangsúlyozta Dr. Bell chichesteri (Anglia) püspök, a Világegyháztanács központi bizottságának legutóbbi ülésén.

A szenvedésben könnyebb Istennel találkozni

Dr. K. J. nemrégén jött ki Magyarországról, s azon szerencsések közé tartozik, akik a genfi theológián való tanulmányozásban értékesíthetik a hontalan sors éveit. Ő ezen túl éberben követi Európa többi nagyvárosainak szellemi, áramlatait is, s így igazán nem volt érdektelen figyelemmel követnünk az ő pallérozott, fiatal-

osan friss és mindenáron, melységesen magyar és etnikus feleleteit kérdéseinkre.

— Mit találsz külföldön a magyarság értékeléséről, kritikájáról? — kérdeztük.

— A Duna-Tisza tájra leselkedő haragosok sokszor tudományos fogalmazásba is beleöltöztetik azt

(Folytatás 2. oldalon.)

ben az otthoni magyarságban is, egy kép egy leendő Magyarországról, minden hangsúlyos politikán túl pusztán és elsősorban azoknak a tömegeknek (lévén agrárország) az összefogásával, amelyek a maguk egyszerű és tiszta templomos életéből semmiféle diktatórikus, erőszakos politika felé nem voltak hajlandók hajolni sem a múltban, sem ma. Ennek a föld közelében és Isten

közeliében élő magyarságnak már rég nem eszményképei a pártpolitikusok, sem otthon, sem másutt; ez a magyarság bizalmát már csak oda adja, ahol állandó erkölcsi értékeket lát. S itt tűnik elő szolgálatunknak a fontos szerepe, hogy ilyen erkölcsi értékekkel rendelkező embereket tudjunk adni, nevelni egy elkövetkező magyar közösségi életéhez.

(i. gy. 1.)

AMERIKAI ARCOK

Mivel lelkigondozó szolgálatunkat és a „Jöjjetek”-et a semmiből hívtuk életre, csupán abból a meggyőződésből elindulva, hogy a hazátlanság, az érzelmi és gondolati sötétség utjait járó kivert magyar család részére fényt kell gyújtani, — érthető, hogy nem volt közömbös számunkra arra figyelni: vajjon ki lesz az, aki a földgolyó távoli, napfényes oldaláról, kéretlenül is, elsőnek vesz észre bennünket és küzdelmünket. Akadt ilyen ember. Egy történelmi magyar név hordozója. Első-világháborus vitéz frontszolgálat után külföldre került és hat nyelvet elsajátítva járta azóta a magyar tehetség és hűség világkörútját, minél messzebb kerülve, annál hazaezesebb, hazafájóbb, magányos magyar szívvel. Evtizedek után sem idegenedett el, hanem a hat nyelv mellett, amellyel él és kenyerét keresi, ma is magyarul levelez, magyarul gondolkodik, érez és emlékezik, s áldozatos hive ma is minden etikussal magyar szándékának. Milyen ragyogó példa ő — Dobozy Arthur, az amerikai magyar segélyegyesület főtájkára — valamennyiünknek, akik frissen

kiszakadva hazánkból, az idegen óceánok oly erőszakosan mindent elmosni akaró hullámverése előtt állunk! Ime, egy ember, aki idegenföldi évtizedek után tettben tudja megbizonyítani magyarságát: tengeren túl észrevette a veszélyben lévők palackbazárt üzenetét: kis lapunk törekvését és zsebébe nyúlt erre a célra is; erejét adta a háboru óta a magyar szerencsétlenség enyhítésére, munkáját odáig feszítve, hogy egyizben szeme világát is veszélyeztette; hontalanságba zuhant magyarok százaival folytat, hivatali kötelezettségén túl, magánlevelezést és nem fogy ki szívéből a vigasztalás, tanács, segítség. Személyesen nem ismerjük ezt az embert, da annyit megtudtunk róla, hogy pihenőóráinak olvasmányát is a magyaroktól érkező levelek alkotják: s öröme, gondja, könnyei is ezeké a leveleké... ismeretlen ez az arc? Nem: a szeretetnek és az itéletesen szép magyar egymásrautaltságnak az igaz, örök arca ez. Jó, hogy az emigráns lát ilyent, s hogy látja: lehet ilyen örökül magyarul élni és dolgozni bármely távol végeken is.

(„A szenvedésben könnyebb...” — folytatás).

az óhajukat, hogy ott nincs a magyarságnak hosszú jövője, mert nincs misztikája az ezer esztendővel visszafelé... Erre csak belső békességgel válaszolhat a hívő magyar ember, mert a Keletről elhozott metafizikáját a magyarság az egy igaz Istenben való tiszta hitével koronázta meg a Dunamedencében.

— Tudományos vizsgálódásaidban a mai ember hitének kérdését miként látod?

— Mérheterlenül nehéz a Kijelentés igaz felfogása. Csak Krisztus az egyedüli út; az evilági látás csak homályos és tükör szerint való. Isten azonban, Augustinus szerint, a bátor hitetlent is többre értékeli, mint a hittel hazudozót, mert a hitetlenből a kegyelem tényével mindég lehet hívő... Ma első világkérdés a hit és hitetlenség igaz megvallása. Az új értékelés általában úgy szól, hogy a hívő, de tudatlan evangelizátor több a tudós, de hitetlen papnál. Legnagyobb nyereség természetesen a tudós hívő.

— Mit eredményez a hitéletben

az otthoni nehéz helyzet?

— Amint az ember az otthoni apokaliptikusnak méretezett időt maga mögött hagyta, idekint nyugodtabban tud mérlegelni. Tény, hogy a szervezetbe merevedett egyházban a szenvedések közepette előbb evangéliumi szellem került. Az Istennel való újabb találkozás öröme a Tiszántúrról éppen úgy kicsendült, mint a Csallóközről, Budapestről éppugy, mint az erdélyi részokről. Ha a szervezett egyház álláspontját egyházhalálnak nevezték egyrésztől, a belső megmozdulás színezetét pedig néha szektának, néha pedig éppen együttműködésnek, — Isten tervében van, hogy a szintézist hogyan oldja majd fel. Aki kicsinyhitű, aki kételkedő, aki bizalmatlan, az talán éppen Isten titokzatos terve ellen lázad.

Az amerikai protestáns világ előretörése

— Mit találtál a nyugati hitéletben?

— Az evangéliumi aktivizmus betört a nyugati nemzetek bibliás

parlamentjeibe... A múltban a protestáns világnak a német egyház volt az egyik oszlopos alape-rössége. S hogy az megroppant, a másik, az amerikai hatalmas fél az ökumenitás elvével tanyát ütött Genfben. Társadalmi és anyagi téren belevitte a maga tekintélyét; az amerikai protestáns világ odahaza is egyrészt vagyonában, másrészt az evangéliumi belső mozgalmakban viseli az erejét, — a szervezete ugyanis többszáz egyházra esik szét.

A mai Genf, Hollandia, Anglia

— Ami Genfet illeti: a kálvini lényegét szoborszerűvé szorítja a francia ráció, s a kálvini társadalomszervező kísérlet ugyancsak a múlté. A genfi székesegyház csak ritkán van tele; a kis francia egyház viszont szigorúan megköveteli a hivatott a vasárnapi istentiszteleten való jelenlétet. Genf örzi a Kálvin-szoborra merevített tekintélyét, amellött iskoláiban tanít; Amerika és Svájc német része azonban sokat áldoz, adakozik.

— Hollandia kiesik a mai nagy forrongás kohójából. Élete békés, s egyetemeinek tanítása szintén kissé merev... Talán Anglia adhatna választ a kereső ember vágyakozó kérdéseire? Talán az albion köd feloldja a franciás egyház racionalista hívősségét, hiszen Anglia nemcsak a protestáns misztika forrása, de magába foglalja a skót puritanizmust is? Az angol misszió szomszágunkat kielégíti, az angol társadalom azonban zárttsággal és anyagiassággal fordul a kontinensi vizsgálódó felé.

Ha háboru lesz...

— Ma Barth fogalmazza leg-súlyosabban a Krisztust hívő ember feladatát, de nem énezteti ki, hogy a döntő szóra való időt látná. A felületesen szemlélődő ember viszont beéri annyival, hogyha háboru lesz és azt megnyeri valaki, az csak az angolszász protestáns világ lesz. Csak ennyiből azonban nem rajzolódik ki az új etikai ember lelki arculata...

Svájci magyarok ökumenitása

— Genf, bár parányi kis helye a földkerekségnek, mégis fontos kis központ. Az onnan való vizsgálódás: inkább vágyakozás. A világ ökumenikus mozgalma azonban itt termékeny tanulságokat hozott az itt élő magyarok számára: a felekezeteken felül rátaláltak egymásra és egymás istentiszteleteit is látogatják.

Pályázati hirdetés

Lelkigondozó Szolgálatunk elhatározta a magyar emigráció nyomorának dokumentációs feldolgozását. A jelentések összeállítása már folyamatban van, ennek dokumentációs anyagát erre alkalmas fényképfelvételekkel gondolkodjuk alátámasztani. E célból felkérjük mindazokat, akik alkalmas fényképek birtokában vannak, igyekezzenek azokat más felvételekkel kiegészítve, egyszerű album-formába összeállítva Bregenz, Belruptstraße 8/II címre legkésőbb október hó 8-ig beküldeni. A beküldött anyagot kérjük kettős borítékba helyezni és a belső borítékra csupán jelíget ráírni. Azonos jelíggel ellátott borítékban kérjük a tulajdonos nevét és pontos címét feltüntetve azt lezártnak az illetékes körzeti lelkésznel egyidejűleg letétbe helyezni.

A beérkezett borítékokat f. évi október hó 12-én délelőtt 10 órakor fogjuk felbontani és azokat alkalmasságuk arányában a következő összegekkel jutalmazzuk:

I. díj: 500.—, II. díj: 300.—, III. díj: 150.— Schilling.

A jutalmazott anyagnak legkevesebb 50 (ötven) felvételből kell állnia. A díjazott anyag közlési joga Szolgálatunk tulajdonába megy át.

Mindazokat, akiknek csak egyes felvételek lennének birtokukban, kérjük, klisékészítés céljából bocsássák átmenetileg Szolgálatunk rendelkezésére.

H I R E K

NINCS IDŐ IMADSAGRA. Számtalan ember van azon a véleményen, hogy az Egyesült Nemzetek Szövetségének elsősorban isteni iránymutatásra van szüksége. Megalakulása óta levéláradatok sürgették, hogy az üléseket imával nyissák meg. „Imatermet” javasoltak az Egyesült Nemzetek manhattani új főhadiszállása számára. Az ezzel foglalkozó külön bizottság azonban, meghajolva a tény előtt, hogy az Egyesült Nemzetek tagjai sokféle hitvallást követnek, s közöttük némelyek egyenesen istentagadók, — elvetette az imatermet gondolatát. Csupán azt javasolta, hogy az évi ülés nyitásánál és zárásánál egy perces csend-szünetet tartsanak, amelyet a delegátusok tetszés szerint felhasználhatnak imára vagy elmélkedésre. Még ez az egy-perces javaslat is alig ment keresztül: a bizottság 15 tagja közül 8 szavazott mellette; a Szovjet, Franciaország és még másik kettő tartózkodott a szavazástól; három tag pedig nem jelent meg az összejövetelen.

(„Time“)

12 MILLIO HAZATLAN, ELÜZÖTT... Az Ökuménikus Tanács az angliai Chichesterben tartott ülésén hangsúlyozottan mutatott rá azokra a lélekbemarkoló értesüléseire, melyeket a honatlanok nélkülözéseiről szerzett. A világegyháztanács felhívja valamennyi taggyeházát, hogy a hazátlanok istápolását, függetlenül az IRO munkájától, legelsőrendű feladatnak tekintsék. Számosan vannak különböző európai orszá-

gokban hazátlanok, elűzöttek, akik az IRO gondoskodására nem számíthatnak. — A Luteránus Világszövetség az angliai Oxfordban emelte fel szavát a 12 millió hazájából elűzöttért, akik Európa közepén élnek. „Egyesített és erőteljes” mentőmunkára hívta fel a Világszövetség valamennyi taggyeházát, mert „az inség oly irtózatoss, hogy egyetlen evangélikus egyháza a világnak sem lehet olyan kicsiny vagy olyan távol, hogy ki ne vegye részét az imádkozásban, segédezők nyújtásában és adakozásban”.

MI A MODERN ERKÖLCS? A finn rádió régóta műsorába vette a lelkigondozás egy érdekes formáját: a hallgatók felvetett kérdéseire lelkészek és világiak adtak a rádióon keresztül választ. Az idén nyáron azonban a rádió kommunista igazgatója, Vuolijoki asszony, megszüntette ezt a műsort, azzal a megokolással, hogy a keresztényen szellemben adott válaszok nem felelnek meg a modern erkölcs követelményeinek. A műsor megszüntetésére a hívő hallgatóság millióinak megbotránkozó levéláradata következett, amely végül is arra kényszerítette a finn rádiót, hogy Vuolijoki asszonyt elbocsássa és a lelkigondozó adásokat folytassa.

A VEGYESHAZASSÁGOK Svájcban — írja a zürichi „Kirchenbote” c. lap — katolikusok számára jelentenek nyereséget, mert az egyház szigorának következtében ezeknél a házasságoknál a gyermekek legtöbbször katoli-

Tamási Áron:

KALANDOS HUSVÉT

(Novellarészlet.)

Valamelyik esztendőben erdő vásárolt az öreg Barátos. Ott vette fenn a Hargitán, ahol két vármegye ütközik össze. Kicsi híján ötven holdat tett ki az erdő s mind igazi, jó bükkfa az egész.

Farsangon csinálta a vásárt s meg sem várta jófomán a hőmenést, felfogadott valami harminc embert, mind jófejszégeket, hogy álljanak neki s vágják.

Egész tavasszal, egész hosszú nyáron s egész ősszel folyt a munka. Virradattól setét estig zugott az erdő: a villogó fejszék sikoltva

harapták a gyönyörű fákat, a fűrész hersegve hányta a meleg port; a duskoronáju törzsekben, mint a pele, úgy futkosott a halál és templomi gyászbugással döntült mindenütt tele a föld.

De mire megülte az erdőt a hó, nem is látott ölberakott fánál egyebet a szem, pedig jómessze elszolgált a kigyomlált levegőben. Puhán, édes nyugalomban és csodálatos fehérén guggoltak az ölek az ősi talajon. Olyanok voltak, mint valami óriási kockacukrok, melyekre éjfélként rájárnak a

mesék csillagszemű és üstökös papiái s miközben a hold fiakat szül a homlokukra, ők pirosan röhögve ropogtatják.

Kedvét is lelte bennük Barátos. Nem mult el hét egész tél folyamán, hogy egyszerűen ki ne nézzen a faluból. Pedig itt nem játék a tél: tenger a hó, melyben botokkal uszlik az ember, izzadva törli az utat és gombostü-pupillákkal harcol a rátamadott rengeteg fényben. Néha pedig bugva és sívítva keféli fel a havat a szél és telegyurja ég és föld között vele az irt.

De olyan fengetéget nem adhat az Isten és nem csinálhat olyan fehér temetőt, hogy ne lopnák a fát. Csak tavaszkeletig valami tiz öllel apadt a készlet. Mintha ha-

MI A MAGYAR ZENE?

Liszt Ferenc főbenjáró tévedése a magyar zene hovatartozásáról.

kus vallásuak lesznek. Az így áttérők száma azonban kiegyenlítődik azáltal; írja a lap, hogy Svájcban sokkal több katolikus tér át protestánsnak, mint fordítva.

AZ EMBERI JOGOK... Dél-afrikában a feszült szociális viszonyok és a kiéleződött faji kérdés következtében különös jelentősége van az ottani egyháztanács legutóbbi ülésén hozott döntvénynek, amely, többek között, a következőket látja szükségesnek leszzegezni: Isten minden embert a maga képmásának alkotott, ez, minden különbségen túl, döntő egységbe foglal minden embert. — Azoknak az embereknek, akik alacsonyabb szociális életkörülményből magasabbra emelkedtek, részesülniök kell új életszínvonaluk jogjaiból és kötelességeiből. — Az állampolgári szabadság adásuk meg mindenkinek, aki cselekedeteinél fogva arra méltó. — Minden gyermek számára biztosítani kell a lehető legjobb nevelést, amelyre a gyermek képességeinél fogva alkalmas. — Minden embernek biztosítani kell a jogot, hogy olyan területen dolgozhasson, amely képességeinek megfelel.

TBC-S BETEGEINK jelentkezését kértük tizenkettődik üzenetünkben. Tekintve, hogy a jelentkezések lezárta előtt külföldi támogatásért nem folyamodhatunk s eddig mindössze ketten jelentették be támogatás iránti igényüket, újólág kérjük a támogatásra szorult és orvosi bizonyítvánnyal igazolt tbc-s betegeinket, hogy igényüket Bregenzi irodánkhoz (Bregenz, Belnupfstraße 8) haladéktalanul jelentsék be.

A zenei anyanyelvünk egyidős magával a magyarságunkkal. Legtöbb zene kutatónk ma már azt a felfogást vallja, hogy az ember először zenei hangokat képezgetett és csak később formálta a beszéd egyes hangjait. Így magyarságunkat a legelső perctől kezdve végigkísérte ősi zene-és dallamvilága.

Az ősi magyar zeneiséget másfajta szerkezeti felépítés jellemzi, mint a nyugati u. n. indogermán muzsikát. A mi zenei anyanyelvünk belső szerkezete az u. n. ötfokúságon — pentaton — felépülő hangsorokból tevődik össze. Az indogermán muzsika pedig hétfoku skálára épült. További szerkezeti különféleségünk az ötödös (quintváltó); vagyis az a sajátosság, hogy a dallamsor ismétlődik, de öt hanggal mélyebben. Külön sajátosságunk az is, hogy dallamsorunk ereszkedő természetű. Olyan különbözőség ez, mint amely a magyar beszéd hangsúlyozási sajátosságában is rejlik: mi a szó elején hangsúlyozunk, míg az indogermán szó vagy hangsúlytalan, vagy a végén hangsúlyos.

Sokat vitatott kérdés, hogy vajjon a magyar dallam születése egyéni alkotás-e, vagy közösségi teremelés? Ma már nagyjában azt vallhatjuk, hogy közösségi, mert a nép értelmi és érzelmi világa jut benne kifejezésre, amely dallamokat azután az egyéni énekmondó változatokkal fejleszt tovább, az

ő érzelmi és hangulati feszültségeinek megfelelően. A mi népi zenénk előadási módja is közösségi. S az együtténeklésnek nagy közösségformáló ereje van, közös népi élmény születik: közösen formálják ki véleményüket adott történelmi pillanatban.

Míg a volgai lovas magyar idejében az ugoros és türkösi zenei kettősség, mint két rokon dallamvilág egymást inkább csak kiegészítette, addig a dunai magyarság zenei kettőssége lényeges elkülönüléssel alapszik. A XIX. század folyamán a magyar művelődési viszonyokban tragikus eltolódás állt elő. A magyarság ugyanis saját országában művelődési kisebbségbe szorult s emiatt nem tudta hagyományait tovább fejleszteni és európai szinten tartani. A nyugati „magas” kultúra hordaléka betakarta mindazt, ami a miénk, ami magyar. Nyugatról hozott műfajokat, szerzeményeket kezdtek másolgatni. A nyugati operák mintájára írtak „magyar” operákat, egy két csándás vagy palotás betéttel. Ezek az alkotások csak magyarosak lehettek, de nem magyarok.

Főleg cseh karmestereink szerettek ugynevezett magyar indulókat is. Holott a magyar zenei szerkezet ezt a műfajt sem ismeri, nekünk csupán *menetelő dalaink* lehetnek.

Liszt Ferenc nyugati műveltségével, s annak szabályai szerint, a zenetörténetben örök nevet szer-

sábfákat ettek volna törökbuza helyett a vaddisznó-csordák, azt hus helyett a farkasok és a rókák. S hát még akkor, amint füttyülni kezdett a tavasz.

— Ez így nem jól menyen! — mondotta Barátos és méreggel teli hazament.

— Látott-e nyulat, édesapám? kérdezte Lőrinc, a fia.

— Nem ügyeltem a nyulakot.

— Hámétt?

Az öreg megnézte félszemmel a legényecskét s azt mondta neki:

— Kiteszlek az erdőbe, jó lesz-e?

Lőrinc jó gyermek volt s így felelt:

— Ahova édesapám teszen, ott leszek.

— No akkor készülj neki, mert

reggel indulunk. Erősen lopják a fát s valakinek ott kell pásztorkodni. Van ott egy házikó, oda bérendezlek, puskával is felszerellek s amikor valaki jö, hogy lopjon, akkor megjelönsz. Jó lesz-e?

— A jó, ha a tolvaj elmenyen — mondotta Lőrinc.

— Hát hogyne menne el, ha te puskával vagy s ő anélkül!

— Akkor úgy tartom, hogy lássa. Megegyeztek s másnap reggel kimentek a Hangitára. Az öreg elrendezte Lőrincet, kioktatta mindenféle dologra s estefelé bucsut vett tőle.

— Osztán ne félj! — mondta.

— Nem kéne — felelte Lőrinc.

Amikor egyedül maradt, megvakarta a fejét, széjjelnézett s így szólt:

— Nagy lárma legalább nincs.

Bement a házikóba, rendezgetett, majd mekilátott és evett. Aztán leheveredett, de az egerek rágtak, a harkály mingyárt-mingyárt kalapált s amikor semmi efféle nem volt, akkor valami pajzán kísértet bugyborékolva töltötte a füfébe a osendet. Ahogy estefelédett, béreteszelt rögtön az ajtót s a kicsi ablakon kikukucskálva nézte, hogyan merül el lassan a világ.

Erősen félni kezdett.

Lámpát nem mert gyújtani, nehogy rablókat csaljon oda.

Valameddig egy sarokban kucorodva szorongott, majd felvette a fegyvert, kitarította az ablakon és nagyelszántsággal úgy csinálta, hogy szőljon. S ahogy a hang végighengeredett bugva a rengete-

zett, s mégis, mikor a magyar zenei kérdésekhez nyult, tévedésnek esett áldozatul. Könyvet irt annak a téves hiedelemnek igazolására, hogy a magyar zene egyenlő a cigányok zenéjével. Ezzel zenetörténetünk egyik legnagyobb hibáját ő követte el. Ma már tudott dolog, hogy a cigányoknak nincsen saját zenei alkotásuk. A cigány csak elszegődik a gazdanéphez, annak szórakoztatására átveszi zenei nyelvét és azzal szolgálja ki. A románoknál, oroszoknál román illetve orosz, a magyaroknál pedig a magyar zenét tanulja el.

Bartók Béla nemzedéke hozta az új hirt, hogy a magyarságnak ősi zenekincse van s azt a nép sértetlenül megőrizte. Ők hozták tudatunkba azt a kétféle megjelölést is, mely szerint van magyar népdal és van műdal, vagy nóta. Amaz örzi sajátos magyar dallamvilágunkat, ezt pedig városi muzikusok költik, a maguk idegen mintája szerint.

A magyar dal az egyes tájakon belül bizonyos változásokon ment keresztül, így az erdélyi játékos modort kapott, az alföldi szilaj s kemény, a dunántúli lágyabb és kedélyesebb zeneiségével tűnik ki. Tudjuk azt is, hogy a magyar dalt a hajdani katonatáncok, tüztáncok keretében is énekeltek, tehát azok kemény és szilaj dallamot kívántak meg. Olyant mint maga a magyar lélek, hiszen az rejtezik bennük. Vagyis mi sohasem siránkoztunk, még szerelmi dalainkban is őriztük férfias szemérmünket.

Bartók nemzedéke bizonyította be a tételt újra: egy nemzetet nem

a csaták vesztese, hanem a szellemi és művelődésbeli vereségek veszejthetik el. Beethoven vagy Wagner az indogermán muzsika szabályai szerint megalkották a maguk halhatatlan műveit. Ők elsőrendűt alkottak, de az őket utánzó hazaiak csak harmadrendűt. Csak mikor a mi sajátos zeneiségünknek megfelelőet adtunk (Bartók, Kodály), mikor a miénket mutattuk be, nyomban megérezte a világ, hogy az új, komoly és nagy érték. Bartók nemzedéke ma már meg tudja pontosan raj-

zolni a honfoglaló magyarság útját is, pusztán zenei anyanyelvünk segítségével: mert eleink vándorlásai között mindenütt átadták dallamanyagukat az őket környező népeknek.

Sohse feledjük el óvni sajátosan magyar művelődésünket, mert az idegen lelkeség, az idegen művelődés után szokott jönni az idegen hódítás. Védjük azt, ami a miénk. Emigrációban vagyunk, s vajjon mi lehetne szebb, mint magyar dallal élni a távoli végeken?

U. S.

100 évvel ezelőtt, a segesvári téren ...

Most volt százéves fordulója a segesvári csatának, mikor kihunyt a magyar költészet üstökösének fénye: Petőfi Sándor látomása beteljesedett — „ott essem el én, a harc mezején“.

Kétféle szakadt magyarság ünnepelel őt. Idekűnn a bujdosó magyar is Petőfire tekint s kérdi: kié hát Petőfi? Hol állana ma lángelkével? ...

A költő életében a nacionalizmus eszméje fűtötte a szíveket. Tudjuk, hogy ez az eszme nem volt képes békét adni a gyötrődő világnak. A Megváltó áldozatát a benne való élet és az érte való szolgálat teheti csak teljessé e földön. Tanuljuk meg Petőfitől, hogy az ő hűségével éljünk megalkuvás nélkül e meggyőződésünkért.

Az elhagyott zászló

Megtépve, megcsufolva,
Sivatag közepén,

Magában áll a zászló,
Melyet szolgálók én.
Nagy és hosszú vihar volt,
Mely rajta ennyit tépe;
De bár mint meg van rontva,
Még most is látszik csonka
Szárnyán az Isten képe.
Es e szent jelnek egyre
Gyérülnek hívei;
Bálvány elébe mennek
Térdet, főt hajtani.
Hadd menjenek! Nem méltók
Egy sorban állni velünk:
Ha a fecskék ledérek
S éghajlatot cserélnek
Mi sasok nem cserélünk.
Mily varázshatalmu e
Diszetlen csonka jell
A legdicsőbbek érte
S alatta haltak el.
Mutatja ez, mutatja,
Hogy az igazság itt van,
S ez isten oltáránál
Bár a világ odább áll
Megállok én siriglan!

Petőfi Sándor

gen, kinyitott rögtön Lörincnek is a melle és így szólt:

— Mégis nagy dolog egy puskal

Immár nem is félt, csak úgy messziről egy kicsit. A lámpát is megmerte gyújtani, vigadni is mert egy-egy kedves nótájával, csupán a ruháját nem vetette le éjszakára.

Másnap együtt kelt a fényvel.

Ahogy kilépett a házikóból, a nagy erdei vidámság és illat lányosan vette körül. Boldog volt.

Még egy szikrát sem félt.

Ugrott örömeiben egyet és így szólogatott:

— Baraboj! Baraboj!

Egyszerre azonban valami csörtetés zaja érte bé a fülét. Megállt, hallgatódzott, szimatolt. Aztán két kicsi lovat látott meg s mellettük egy sunyi sapkás embert.

— Ma lopás nem lesz! — mondta Lörinc és kihozta a puskát. Egy fa mögé állott és bevárta ott, amíg a sapkás odaállította a szekeret pontosan az egyik rakás mellé. Mire azonban az első darabot feltette, már ő is ott volt a szemhátáron. Nem ment egészen közel, hanem valami husz lépésnyire megállt és ráköszönt az emberre:

— Felkött, hálistennek?!

A sapkás úgy megijedt, hogy megkuconodott belé.

— Felkelék — mondta végre.

Lörinc kivetette a mellét s a puskára támaszkodva, nagyosan így folytatta:

— Maga fel s látom, költi a fát is.

— Hát osztán itt elég van — barátkozott az ember.

— Elég s mind a másé!

— Isten adta a fát.

— Igende kinek áll pénziben s ki vágatta fel?

A sapkás egyezkedni próbált.

— Nem rakom meg egészen a szekeret.

— Azt nem, sem egészen, sem egy kicsit.

— Nagy legény vagy!

— Mikor tolvajt látok, megnölkölök! — felelte Lörinc és a fegyvert felemelte egy kicsit. — E mi? — kérdezte.

— Puskának láccik — mondta az ember.

— Nemcsak láccik, hanem szól is.

Hatott a idolog mert az ember visszadobta a rakásra a fát.

ST. GALLEN VAROSA az ausztriai protestánsoknak kéretlenül jött segítségére: tudunk és kérésünk nélkül gyűjtött össze ingyeseink javára 19 bála ruhát és cipőt. Tudjuk jól, mit jelent és mit ér ez ma, amikor annyi segélykiáltás meghallgatatlanul marad: úgy adni és oda juttatni, ahol nem is remélik az ajándékot — mert hiszen az elmúlt öt évben megtanultunk sok reményről is lemondani — és ott, ahol nem is merték kérni: egy idegen országban sanyalódó hontalan néproncoknak Juniusban az évszázadon át való menekülésekben hányt-vetett magyar családok sorsát ismertette Koppány János St. Gallen-i előadásában, azonban akkor nem volt szó erről, s akik odaát voltak, gondolni sem mertünk volna erre: hogy az őszi idő beálltával ruha és cipő kerüljön St. Gallenből iskolába induló gyermekeinknek. St. Gallen városának reformátusai, Gut, Lendi-Wolff lelkészek és Bosshard diakónus hű gondozásában, az elmúlt évek adakozásaiban súlyosan terhelten is, ime, élik és cselekszik az evangéliumot. Tettük nemcsak a mi hálás szívünkbe írja be mindenkorra emléküket, de bizonyosan annak az Atyának szívébe is, akinél minden dolgok végső értéklést nyernek.

Kéziratként, Linz 1949 Szeptember

Druck von Felizian Rauch, Innsbruck.

Szerkesztő: Izsák-Gyarmathy László

Für den Inhalt verantwortlich:

Dr. Harsányi András, Linz, Landstraße 45

— Edd meg s nyuvadj meg — mondta s elindította lovait.

Az ember elment s Lörinc dalolva ballagott a házikó felé vissza. Néha meg-megállt s repdesett játszi szemével.

Félóra múlva ismét megküzdött egy másik falopóval. Délután ket-tővel s az esti szürkületben eggyel. Előbb szóval, s a végén a fegyver mutogatásával riasztotta el valamennyit. Verekedésre, vagy lövésre sor nem került, mert a tolvajok gyáván bégyuladtak örökké s kullogva vonultak el a szinről.

Igy multak el Lörinc napjai csendesen, apró örömeiben, nyugtalanító vágyak nélkül.

Csak a husvét szent ünnepe zavarta meg egy kicsikét. Mert eddi-

Nincs megoldás! — milyen sokan és sokszor mondták már ezt. S keserű, elborult lélekkel álltunk a dolgok előtt, egy ki nem mondott szörnyű váddal a Teremtésel, az egész létezéssel szemben: ime, idekényszerítettek bennünket, ebbe az életbe, csak azért, hogy erőnket meghaladó, viselhetetlen feladatok elé kerüljünk. Hogy megalázzanak bennünket a dolgok. Hogy szegyen és kín, nélkülözés és lemondás legyen az osztályrészünk.

Igy lázadtunk sokszor. Aztán s a folyamatot már szinte észre sem vettük, sőt emlékezetünkben sem tudjuk a mozaikokat összeilleszteni: miként? — de egyszeriben túl voltunk a nehezén. Az elmozdithatatlanak vélt sziklatömb féltérgördült utunkból.

Mit főztek a jövő héten, semmink sincs! — mily sok anyát hajsolt az idegkimerülésig ez a gond. Következő tétre nincs télkabátom! Mikor nyulnak végre érettünk is a kivándoroltató hatóságok, hogy végre otthonunk lehessen?! Mikor láthatom újra otthonmaradt szüleimet? A gyermek-kori táját? Mikor gyógyulok meg végre, hiszen már eleget szenvedtem?! — de amint a kérdés láza-

gelé örökké új gunyába öltöztette eme örömnapon az édesanyja s ő bokrétásán énekelve hirdette, hogy feltámadt Krisztus. A magyheti kornyadozás után, mintha az ég és a föld helyet cseréltek volna, az öröm és a vidámság széles hőmpölygésével jött otthon a ragyogó husvét nap: mindenki tiszta ruhában, nagykedvű arccal ragyogott. Olyan volt az egész nap, mintha szent Fiá feltámadásának öröme magá az Isten muzsikált volna az embereknek.

De itt, ebben az illatos, örökvig rengetegben nem váfik el ez a nap a többi napoktól, nem ugrik ki pirosan harsogva közülök.

Mert itt mindig feltámadás van.

— Éndekös az Isten dolga... —

„Kicsoda hengeríti el nekünk a követ...?” (Márk 16:3)

dásából egy felsőbb, nem emberi rend iránti megértés buvik elő: sár-ból kicsiny színes virág —, egyszerűben felszakadnak a sötét felhők. Jövő hétre is kerül elegendő falat, a télen melegedni is tudunk, új otthon int felénk s a betegség is oldódik, amint már többé nem neki élünk. Mert ezen mulik minden: ne adjuk el magunkat e világ gondjainak, bajainak — ezen túlra kell néznünk. Erdemes-e muló ügyekre áldoznunk egész eszméletünket, ha mulhatatlan, örök kincsek is adva vannak részünkre?

Három gyenge nő siet ama régi reggelen Jézus sírjához, bár gondba mélyedten, hogy a sír száját elzáró sziklatömböt ők elmozdítani nem tudják. De azért: mégis sietnek, mennek. Mert hiszik a megcsufolt, megfeszített Ember világ felett való igazságát, s mert a Megfeszített iránti szeretet cselekedetét kívánják végrehajtani, a lebirhatatlan sziklaakadály ellenére is.

A Názáretivel való közösség és szeretet cselekedetét... amely előtt nincs akadály azóta sem, ma sem.

S e cselekvő szeretet nélkül nem lelheti a boldogságát, megnyugvását senki, itt a földön sem.

mondta Lörinc és könnyű testtel ült a napon.

Híptelen belerepült egy gondolat a szívébe, mint valami szépdalu ananymadár:

— Templom az erdő!

Es megint bólogatott ragyogó szemmel:

— Pap maga az Isten!

A nap rázuhogott és telehintette fénnel a bőre alatt.

Valaki ringatni kezdte a földet, mint a bölcsőt.

Aztán eloszlott a világ és derengeni kezdett egy másik. Fényesebb minden emberi világnál. Angyalokkal, feltámadott, boldog Krisztussal és mosolygó Atyával.

Virágok nyíltak fent a levegőben és patakokban csöngedezett az angyalok szájáról az ének.